

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/73/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8312217393
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 05. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8312217393.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobkyne I. D., bytom S. XXXX/X, W. proti žalovanému Bytové družstvo Snina, Budovateľská 2204, Snina, o uloženie povinnosti previesť byt do osobného vlastníctva, o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu Okresného súdu Humenné zo dňa 30.1.2013, č. k. 5C 576/2012-10 a uzneseniu Okresného súdu Humenné zo dňa 18.2.2013, č. k. 5C 576/2012-18 jednohlasne takto

rozhodol:

I. M e n í uznesenie č. k. 5C 576/2012-10 zo dňa 30. 1. 2013 tak, že žalobkyni sa priznáva oslobodenie od súdnych poplatkov.

II. M e n í uznesenie č. k. 5C 576/2012-18 zo dňa 18. 2. 2013 tak, že žalovaný je povinný zdržať sa scudzenia bytu č. XX v X vchode na X. poschodí bytového domu S. na ulici S. č. XXXX/X v W. a rušenia žalobkyne v tomto byte do právoplatného rozhodnutia vo veci samej č. k. 5C 576/2012.

III. V prevyšujúcej zamietavej časti sa uznesenie p o t v r d z u j e.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvého stupňa“) napadnutým uznesením nepriznal žalobkyni oslobodenie od súdnych poplatkov z dôvodu, že nepreukázala, že sú u nej splnené podmienky pre oslobodenie od súdnych poplatkov.

Vo včas podanom odvolaní uviedla, že na tamojšom súde má viaceré konania, preto bolo pravdepodobné, že vyplnené tlačivo omylom zaslala do konania vedeného pod sp. zn. 10P 118/2012.

Ďalším napadnutým uznesením súd prvého stupňa návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol z dôvodu, že navrhovateľka neosvedčila danosť práva, keďže jej nájomný vzťah k bytu skončil a takisto nepreukázala dôvody, prečo by bolo potrebné okamžite upravovať pomery takým spôsobom, aby súd obmedzil vlastníka v nakladaní s týmto bytom.

V odvolaní navrhovateľka namietala porušenie jej práv pri prevode bytu č. XX v X vchode na X. poschodí bytového domu S. na ulici S. č. XXXX/X v W. (ďalej len „predmetný byt“) do jej osobného vlastníctva. Uviedla, že sa proti nej vedie konanie o vypratanie predmetného bytu. Poukázala tiež na to, že jej súčasný dlh na nájomnom nemá nič spoločné so žalobou o uloženie povinnosti previesť predmetný byt do jej osobného vlastníctva. Mala za to, že žalovaný porušením zákonných povinností poškodil a poškodzuje jej záujmy a záujmy jej rodiny.

K podanému odvolaniu žalobkyne sa vyjadril žalovaný. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil.

Odvolací súd preskúmal uznesenia spolu s konaním, ktoré im predchádzalo podľa zásad upravených v § 212 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky ani na potvrdenie (§ 219 ods. 1 O.s.p.) ani na zrušenie (§ 221 O.s.p.) napadnutých uznesení.

Podľa § 138 ods. 1 O.s.p. na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

Každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy, a to od začiatku konania (čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd; ústavný zákon č. 23/1991 Zb.)

Občiansky súdny poriadok umožňuje, aby v prípadoch, keď povinnosť platiť súdne poplatky s konaním by mohla ohroziť existenčné zabezpečenie účastníkov, boli účastníci, ak o to požiadajú, oslobodení od povinnosti platiť súdne poplatky. Predpokladom pre oslobodenie účastníka od súdnych poplatkov sú jeho pomery a skutočnosť, že nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Pomery účastníka predstavujú spoločensko-ekonomické podmienky, v ktorých účastník žije, jeho majetkové, zárobové možnosti, prípadne počet osôb, ktoré je povinný podľa zákona vyživovať, ako aj jeho oprávnené potreby (bývanie, strava, uspokojovanie bežných kultúrnych a iných hmotných potrieb).

Zákon síce bližšie nedefinuje obsah pojmu pomery účastníka, bezpochyby však musí ísť o také majetkové a ak je žiadateľom fyzická osoba, aj rodinné, sociálne a zdravotné pomery, ktoré majú základ v okolnostiach, ktoré nie sú len dočasnej, či prechodnej povahy a odôvodňujú záver, že ako poplatník celkom alebo sčasti nemôže splniť poplatkovú povinnosť, alebo že jej splnenie od neho nemožno spravodlivo žiadať.

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že žalobkyňa je nezamestnaná, uchádzač o zamestnanie na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny od 21.6.2007. Od manžela má priznané výživné vo výške 70 Eur. Stará sa o 2 nezaopatrované deti. Jej mesačné výdavky súvisiace s bývaním sú 28,66 Eur za vodu, 42,44 Eur za elektrinu, 7 Eur za plyn, 83,19 Eur za teplo a iné výdavky vo výške 97,74 Eur. Takéto majetkové pomery žiadateľa nasvedčujú dôvodnosti existencie predpokladov pre oslobodenie od súdnych poplatkov.

Keďže pomery žalobkyne odôvodňujú jej oslobodenie od súdnych poplatkov a nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva, odvolací súd preto postupom podľa § 220 O.s.p. zmenil uznesenie č. k. 5C 576/2012-10 zo dňa 30. 1. 2013 tak, že žalobkyňi sa priznáva oslobodenie od súdnych poplatkov.

Podľa 102 ods. 1 veta prvá O.s.p. ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

Podľa § 76 ods. 1 písm. f) O.s.p. predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby niečo vykonal, niečo sa zdržal alebo niečo znášal.

Nemali by byť žiadne pochybnosti, že medzi žalobkyňou a žalovaným k predmetnému bytu existoval nájomný vzťah. Žalobkyňa v predmetnej veci tvrdí, že nájomný vzťah naďalej existuje, keďže výpovedný

dôvod zanikol, nakoľko dlh na nájomnom uhradila. Požičala si od príbuzných. Rovnako by nemali byť žiadne pochybnosti o tom, že žalobkyňa sa predmetnou žalobou domáha uloženia povinnosti žalovanému previesť predmetný byt do jej osobného vlastníctva. Rovnako nie sú pochybnosti o tom, že voči žalovanej sa vedie konanie o vypratanie predmetného bytu. Uvedené konanie je prerušené do právoplatného skončenia konania v predmetnej veci (uznesenie Okresného súdu Humenné č.k. 18C 41/2012-80 zo dňa 17.1.2013 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co 39/2013 zo dňa 26.3.2013).

Pri nariaďovaní samotného predbežného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení, a to z dôvodu, že nariadenie predbežného opatrenia má dočasný (predbežný charakter). Z toho dôvodu nie je síce potrebné zisťovať všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia (vo veci samej), ale musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2MCdo 3/2010).

Pred nariadením predbežného opatrenia, ktorým sa účastníkovi konania ukladá, aby sa niečoho zdržal, sa vychádza z vymedzenia uvedeného návrhu a skúma sa, či je dostatočne odôvodnený a ďalej sa skúmajú skutkové okolnosti, vzťahujúce sa na rozsah navrhovaného opatrenia.

Súdy pri nariaďovaní predbežného opatrenia musia vziať na zreteľ fakticitu javu, proporionalitu následku a príčiny jeho vzniku. Ďalej je potrebné zvažovať pozitívne a negatívne argumenty v kolízii stojacich záujmov za súčasnej minimalizácie zásahov do základných práv účastníkov konania (porov. nález Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 18.6.2002 sp. zn. IV. ÚS 89/02, Sbirka nálezů a usnesení Ústavního soudu, svazek 27, nález č. 97).

Žalobkyňa v podanom odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia tvrdí, že konanie žalovaného poškodilo a poškodzuje jej záujmy a záujmy jej rodiny. Ako vyplýva z jej podaní, cíti sa nielen ako nájomníčka predmetného bytu, ale i ako budúca vlastníčka bytu. Napriek uvedenému mala za to, že si žalovaný nesplnil zákonnú povinnosť ani vo veci prevodu, ani vo veci výpovede a ani vo veci následného domnelého vypratania. Odvolací súd nespochybňuje vlastnícke právo žalovaného, avšak konanie žalovaného znižuje kvalitu bývania zo strany žalobkyne a jej nezaopatrených detí, o ktoré sa stará. Preto boli splnené podmienky na nariadenie predbežného opatrenia. Proporcionalita zásahu medzi základnými právami účastníkov konania pri jeho nariadení bola do značnej miery dodržaná. Účelom predbežného opatrenia je teda dosiahnutie predbežných účinkov v prípade, ak nie je zrejmé, kedy bude sporný vzťah účastníkov vyriešený konečným rozhodnutím súdu a vyvstáva potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov. Predmetný byt predstavuje obydlie žalobkyne a jej nezaopatrených detí, pričom jeho strata by mohla vážne ohroziť zdravie predovšetkým nezaopatrených detí. Ochrane obydli sa vo svojej judikatúre venuje aj Európsky súd pre ľudské práva a hierarchia hodnôt v zmysle život, zdravie, obydlie a tak majetok je zrejmá.

Odvolací súd zo skutočností vyplývajúcich zo spisu a predložených žalobkyňou mal dostatočným spôsobom osvedčenú naliehavosť dočasnej úpravy pomerov účastníkov konania. Nariadenie predbežného opatrenia má oporu v listinných dôkazoch, ktoré sú obsahom spisu.

Odvolací súd ďalej len dodáva, že odmietnutie spravodlivosti alebo základného práva v spojitosti s predbežnými opatreniami predpokladá také porušenie, ktoré nie je napravitelné alebo odstrániteľné procesnými prostriedkami obsiahnutými v Občianskom súdnom poriadku. Takýmto porušením však nemôže byť samo osebe nariadenie predbežného opatrenia (porov. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 37/2000).

Odvolací súd navrhovaný petit predbežného opatrenia upravil tak, aby bol vykonateľný (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 219/2007 zo dňa 31.7.2008). Nevykonateľným a príliš širokým je totiž petit v znení: zákaz nakladať s predmetným bytom, a to aj pre svoju neurčitosť.

So zreteľom na uvedené odvolací súd zmenil napadnuté uznesenie č. k. 5C 576/2012-18 zo dňa 18. 2. 2013 tak, že žalovaný je povinný zdržať sa scudzenia bytu č. XX v X vchode na X. poschodí bytového domu S. na ulici S. č. XXXX/X v W. a rušenia žalobkyne v tomto byte do právoplatného rozhodnutia vo veci samej č. k. 5C 576/2012. V prevyšujúcej zamietavej časti uznesenie potvrdil.

Vo veci samej sa rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 145 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.